

Rekommendation (nr 88) angående yrkesutbildning för vuxna, däri inbegripna partiellt arbetsföra.

Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens,
vilken av styrelsen för Internationella arbetsbyrån sammankallats till
Genève och där samlats den 7 juni 1950 till sitt trettio tredje samman-
träde,

och med beaktande av att konferensen redan antagit vissa såväl all-
männa som särskilda bestämmelser om yrkesutbildning,

beslutat antaga vissa förslag angående yrkesutbildning för vuxna,
däri inbegripna partiellt arbetsföra,

samt beslutat, att dessa förslag skola taga form av en internationell
rekommendation,

antager denna den trettionde dagen i juni månad år nittonhundrafemtio föl-
jande rekommendation, vilken skall benämnas »rekommendation angående
yrkesutbildning (för vuxna) 1950» [Vocational Training (Adults) Recom-
mendation, 1950].

I. Definitioner.

1. I denna rekommendation avses med
 - a) uttrycket »yrkesutbildning» varje för förvärvsarbete avsedd form av utbildning, ägnad att bibringa eller utveckla kunskaper eller färdighet rörande teknik, yrke eller arbetsledning, vare sig utbildningen meddelas inom eller utom ett företag, ävensom omskolning;
 - b) uttrycket »arbetare i produktionen» var och en, som är anställd eller genomgår utbildning inom någon gren av näringslivet i annan egen-
skap än arbetsledare eller företagsledare.

II. Principer för yrkesutbildningen.

2. 1) Yrkesutbildningen för vuxna bör utredas, planeras och genomföras under hänsynstagande till läget och tendenserna på arbetsmarknaden, strävandena att förbättra och höja produktionen samt möjligheterna att bereda vederbörande, som vill utbilda sig, lämplig anställning.

2) Yrkesutbildningen för vuxna bör utredas, planeras och genomföras i samverkan med arbetsgivar- och arbetarorganisationerna, där sådana finnas och tillfredsställande anordningar kunna vidtagas för en dylik samverkan.

3. Yrkesutbildningen bör i största möjliga utsträckning bereda de vuxna en god yrkeskunskap och kännedom om de yrken, för vilka de utbilda sig, och om de näringsgrenar, inom vilka de önska taga anställning, med särskilt beaktande av att underlätta deras befordran.

4. Yrkesutbildning för arbetslösa vuxna bör icke anlitas såsom ersättning för arbetslöshetsförsäkring eller arbetslöshetshjälp utan syfta till att underlätta återanställning av arbetslösa, vilka äro i behov av utbildning för att kunna erhålla lämpligt arbete.

III. Yrkesutbildningens omfattning.

5. 1) Lämpliga anordningar för yrkesutbildning böra i största möjliga utsträckning ställas till de vuxnas förfogande, antingen genom erforderlig anpassning av motsvarande anordningar för ungdom eller genom vidtagande av särskilda åtgärder eller genom anlåtande av båda dessa utvägar.

2) Anordningarna i fråga böra enligt i denna rekommendation angivna principer och metoder planläggas under beaktande av nationella förhållanden, olika näringsgrenars behov samt arbetarnas intressen.

3) Anordningarna böra hava sådan omfattning, att de kunna inbegripa dels grundläggande utbildning för nybörjare dels repetitions- och kompletterande utbildning för i yrket tidigare sysselsatta personer dels även fortbildning för vinnande av befordran.

4) Anordningarna i fråga böra bland annat innefatta lämpliga åtgärder för utbildning av följande personkategorier:

- a) demobiliserade och krigsskadade, som äro i behov av utbildning för vinnande av lämplig anställning;
- b) partiellt arbetslösa, som äro i behov av utbildning för vinnande av lämplig anställning;
- c) arbetslösa vuxna, vilka icke kunna förväntas vinna fortsatt anställning inom sitt eget yrke eller äro i behov av utbildning såsom hjälp att vinna återanställning inom sitt eget yrke;
- d) vuxna, vilka önska tillträde till eti yrkesområde, som präglas av långvarig brist på arbetskraft;
- e) arbetare, vilka till följd av den tekniska utvecklingen bliva övertaliga inom sitt yrke;
- f) vuxna inom yrken med överskott på arbetskraft, vilka önska förbereda sig för anställning inom andra yrken;
- g) vuxna, som önska emigrera med anlåtande av statskontrollerad gruppemigration och som äro i behov av utbildning för att anpassa sina färdigheter till yrkesförhållandena i immigrationslandet;
- h) immigranter, som mottagits i och för erhållande av anställning och äro i behov av utbildning för att anpassa sig till yrkesförhållandena i immigrationslandet.

6. Företrädesrätt till yrkesutbildning för vuxna utanför företaget bör, där så är nödvändigt, beredas de sökande med beaktande av samhällets behov.

7. Lämpliga utbildningsanordningar böra tillhandahållas såväl arbetare i produktionen som arbetsledare.

8. Utbildning för vuxna bör stå öppen för såväl kvinnor som män.

IV. Utbildningsmetoder.

Utbildning av arbetare i produktionen.

9. 1) Yrkesvägledning bör föregå antagandet till yrkesutbildning.

2) Denna yrkesvägledning bör ha till syfte att utröna vilket yrke, som kan anses vara mest lämpligt för vederbörande och bör, i den utsträckning det individuella fallet så kräver samt med nödiga garantier för vederbörande arbetare, innefatta en analys av hans fysiska och psykiska förutsättningar, yrkesertarenhet, anlag och intressen.

10. Utbildningsplanen för varje yrke bör i samverkan med arbetsgivar- och arbetarorganisationer, där sådana finnas, utarbetas på grundval av en

systematisk analys av de arbetsuppgifter, färdigheter, kunskaper och säkerhetskrav som äro av betydelse för vederbörande yrke.

11. Utbildningens varaktighet bör bestämmas med hänsyn till

- a) den yrkesskicklighet, som utbildningen avser att bibringa;
- b) angelägenheten av att snarast möjligt bereda de vuxna för inträde i produktiv verksamhet; eller
- c) båda dessa omständigheter.

12. Såsom ett betydelsefullt led i en effektiv yrkesutbildning böra åtgärder vidtagas för att bereda de arbetare, som utbildas, en systematiskt organiserad handledning under utbildningstiden.

Yrkesutbildning inom företagen.

13. 1) Arbetsgivarna böra uppmuntras att vidtaga åtgärder, antingen var för sig eller i samverkan med andra arbetsgivare, för att i anslutning till sina anställningsbehov och i den utsträckning, som de drifttekniska förhållandena inom vederbörande företag medgiva, bereda vuxna yrkesutbildning.

2) Den i föregående punkt åsyftade utbildningen bör huvudsakligen meddelas

- a) under arbetets gång eller
- b) på arbetsplatsen men icke under arbetets gång eller
- c) i särskilda verkstäder eller
- d) annorstädes än å arbetsplatsen eller i verkstäder, då detta bäst överensstämmer med utbildningens krav, eller
- e) under anlitande av dessa metoder i förening, allt efter arten av och syftet med utbildningen samt företagets tekniska möjligheter.

14. Där utbildningen meddelas under arbetets gång,

- a) bör det produktiva arbetet vara av verkligt värde för utbildningen;
- b) bör arbetet försiggå under ledning av arbetsledare eller yrkesskickliga arbetare med förmåga att meddela utbildning.

15. Där utbildningen icke försiggår under arbetet bör den, så snart den nödvändiga förberedelsetiden gått till ända, meddelas under förhållanden, vilka så nära som möjligt ansluta sig till vanliga anställningsförhållanden och om möjligt innefatta utförandet av verkligt produktivt arbete eller arbete av liknande art.

16. 1) Där den för förvärvande av nödig färdighet i yrket erforderliga teoretiska undervisningen icke kan meddelas inom företaget, bör tillfälle till deltagande i sådan undervisning utom företaget beredas de under utbildning varande arbetarna utan att dessa därigenom åsamkas löneförlust.

2) I sådana fall bör ett nära samarbete äga rum mellan företaget och den institution, där undervisning meddelas.

17. Vuxna arbetare under utbildning böra åtnjuta skälig ersättning enligt grunder, som fastställas genom lagstiftning, kollektivavtal eller bestämmelser inom vederbörande företag.

Yrkesutbildning utom företagen.

18. 1) Där utbildningsbehoven icke tillgodoses inom företaget, bör vederbörande myndighet vidtaga erforderliga åtgärder för att utbildning må erbjudas i annan ordning.

2) I sådana fall bör utbildningen

- a) meddelas under förhållanden, vilka så nära som möjligt ansluta sig till dem, som råda inom företaget;

b) med förbehåll för nödvändiga garantier mot en konkurrens, som icke skulle kunna godtagas av arbetsgivare eller arbetare, innefatta produktivt arbete eller liknande arbete i den utsträckning detta är förenligt med utbildningens krav.

3) För att utbildningens innehåll och metodik skola kunna anpassas efter näringslivets krav och inträdande tekniska förändringar, bör ett nära samarbete äga rum mellan skolor eller andra institutioner, vederbörande arbetsgivar- och arbetarorganisationer samt de företag, som kunna förväntas anställa eleverna.

4) Utbildningen bör sätta eleverna i stånd att uppnå den lägsta arbetstakt och färdighet som arbetet kräver samt innefatta eller efterföljas av en tids yrkespraktik, varigenom eleverna kunna bibringas normal arbetstakt och färdighet.

19. 1) Under yrkesutbildning, som meddelas eller godkänts av vederbörande myndighet, böra vuxna, som icke åtnjuta ersättning, av vederbörande myndighet erhålla skäligt bidrag, som fastställts med hänsyn till

- a) arbetslöshetsunderstöd eller annat bidrag, som de äga uppbära;
- b) andra omständigheter, såsom ålder, underhållsskyldighet gentemot familj, levnadskostnader å orten samt särskilda, av utbildningen föranledda personliga utgifter, till exempel för resor eller bostad;
- c) behovet av att uppmuntra vuxna att påbörja och fullfölja yrkesutbildning i anslutning till arbetsmarknadens behov.

2) Vuxna, som önska genomgå yrkesutbildning utan ekonomiskt bidrag, böra, där så är lämpligt, erhålla tillstånd därtill.

Utbildning av arbetsledare.

20. Vederbörande myndighet bör i samverkan med berörda arbetsgivar- och arbetarorganisationer vidtaga alla ändamålsenliga och önskvärda åtgärder för att främja användandet av effektiva utbildningsmetoder.

21. Offentlig och enskild verksamhet för utbildning av arbetsledare böra samordnas.

22. Planer för utbildning av arbetsledare böra utarbetas på grundval av en systematisk analys av dessas uppgifter.

23. 1) Personer i arbetsledande ställning eller avsedda att anlitas i sådan böra erhålla tillfälle till utbildning, särskilt med avseende å

- a) arbetsmetoder;
- b) den mänskliga faktorn i arbetet;
- c) samordning av arbetet inom företagets olika skikt;
- d) utbildningsmetoder;
- e) anpassning till uppgifter med ansvar, vilka inbegripa ett ömsesidigt förtroende i arbetslivet.

2) För utbildningen i fråga bör i huvudsak anlitas en eller flera av följande metoder:

- a) gruppdiskussion med demonstration och analys av praktiska exempel;
- b) utbildning under arbetets gång;
- c) föreläsningar;
- d) skolundervisning.

3) Utbildningen bör organiseras och utvecklas med anlitan av bland andra ett eller flera av följande medel:

- a) kurser vid universitet och högskolor samt tekniska skolor;
- b) institutioner, som särskilt handha här avsedd utbildning;
- c) lämplig utbildning inom företag;
- d) metoder åsyftande snabbutbildning.

Rekrytering och utbildning av lärare (instruktörer).

24. 1) Vederbörande myndighet bör i samverkan med arbetsgivar- och arbetarorganisationer och andra berörda institutioner vidtaga alla nödiga åtgärder för att fastställa normer beträffande de minimikrav, som må ställas å lärare, vilka meddela yrkesutbildning för vuxna inom särskilda skolor eller institutioner, såväl offentliga som enskilda.

2) Sådana normer böra bland annat avse

- a) teknisk och allmän utbildning;
- b) praktisk erfarenhet inom yrke, vari undervisning skall meddelas;
- c) ålder;
- d) fallenhet för att utbilda vuxna.

3) Vederbörande myndighet bör tillse, att dessa normer tillämpas i läroanstalter eller institutioner, som upprättats eller övervakas eller åtnjuta bidrag av offentliga myndigheter, samt anbefalla dessa normers tillämpning i alla andra läroanstalter eller institutioner.

25. 1) Lärare, som meddela yrkesutbildning för vuxna, böra i syfte att utveckla deras tekniska och pedagogiska kunnande erhålla särskild teoretisk och teknisk utbildning ävensom förtrogenhet med den mänskliga faktorns betydelse i arbetslivet.

2) Utbildningen i fråga bör alltefter behovet särskilt innefatta

- a) grundläggande utbildning;
- b) kompletterande utbildning eller fortbildning; samt
- c) regelbundet återkommande praktiskt arbete inom företag.

3) Vederbörande myndighet bör vidtaga åtgärder för att främja och stödja sådan utbildning.

V. Yrkesutbildning för partiellt arbetsföra.

26. De principer, åtgärder och metoder för yrkesutbildning, som angivas i denna rekommendation, böra tillämpas med avseende å partiellt arbetsföra i den utsträckning medicinska och pedagogiska förutsättningar föreligga härför.

27. 1) Åtgärder böra vidtagas för att bereda partiellt arbetsföra tillgång till tillfredsställande och ändamålsenliga utbildningsmöjligheter.

2) Partiellt arbetsföra böra ha tillgång till sådana anordningar, oavsett anledningen till och arten av nedsättningen i arbetsförmågan och oavsett åldern, i den mån rimliga förutsättningar för utbildning och anställning föreligga.

28. 1) Utbildningen av partiellt arbetsföra bör, där så är möjligt, sätta dem i stånd att utöva en förvärvsverksamhet, vari de kunna utnyttja sina yrkeskunskaper och anlag, med beaktande av framtida sysselsättningsmöjligheter.

2) För detta ändamål bör utbildningen

- a) samordnas med en efter samråd med läkare utvald anställning inom yrke, som är lämpligt med hänsyn till arten av nedsättningen i arbetsförmågan och inom vilket arbetet i minsta möjliga mån hämmas;
- b) där så är möjligt tillhandahållas inom det yrke, vari den partiellt arbetsföre tidigare varit sysselsatt eller inom ett närbesläktat yrke; och
- c) fullföljas tills den partiellt arbetsföre, om hans förutsättningar så medgiva, uppnått en färdighet, som i normal arbetsprestation gör honom jämställd med fullt arbetsföra arbetare.

29. 1) Där så befinnes nödvändigt, bör utbildning av partiellt arbetsföra föregås av lämplig medicinsk behandling för återställande av arbetsförmågan.

2) Sådan behandling bör avse att underlätta den efterföljande utbildningen av de partiellt arbetsföra i fråga och, där så är lämpligt, innefatta tillhandahållandet av proteser, psykologisk behandling samt rörelse- och arbetsterapi.

3) Då så befinnes lämpligt bör utbildningen påbörjas redan under tiden för den medicinska behandlingen.

30. Då så befinnes lämpligt bör utbildningen av partiellt arbetsföra försiggå under läkartillsyn.

31. Då så är möjligt bör utbildningen av partiellt arbetsföra bedrivas tillsammans med och under enahanda förhållanden som utbildningen av fullt arbetsföra.

32. Särskilda anordningar böra vidtagas för utbildning av sådana partiellt arbetsföra, som med hänsyn till arten av nedsättningen i arbetsförmågan icke kunna utbildas tillsammans med fullt arbetsföra.

33. Åtgärder böra vidtagas för att intressera arbetsgivare för att anordna utbildning för partiellt arbetsföra; sådana åtgärder böra allt efter omständigheterna innefatta bistånd i ekonomiskt, tekniskt eller medicinskt avseende ävensom i yrkesfrågor.

34. Riktlinjer för utbildningen av partiellt arbetsföra böra utarbetas och tillämpas under medverkan av de olika organ, som handlägga frågor rörande läkarvård, social trygghet, yrkesvägledning samt utbildning och samsättning av partiellt arbetsföra, därvid samarbete med arbetsgivar- och arbetarorganisationer städse bör äga rum.

VI. Organisation och administration.

35. 1) Lämpliga, samordnade planer för yrkesutbildningen av vuxna böra utarbetas och tid efter annan överses och kompletteras av vederbörande myndighet eller på dess initiativ, i samverkan med de arbetsgivar- och arbetarorganisationer, som representera berörda näringsgrenar, och med beaktande av nationella, regionala och lokala förhållanden.

2) Planerna i fråga böra samordnas med den allmänna planeringen av yrkesutbildningen i övrigt.

36. 1) Vederbörande myndighet bör i samverkan och samförstånd med berörda arbetsgivar- och arbetarorganisationer vidtaga alla önskvärda och nödiga åtgärder för att främja och samordna utvecklingen av offentlig och enskild verksamhet för utbildning av vuxna.

2) Här åsyftade åtgärder böra alltefter omständigheterna innefatta

- a) fastställande av utbildningsbehovens omfattning och art samt tillgången på utbildningsmöjligheter;
- b) upprättande av normer för utbildningsvillkor och -metoder;
- c) upprättande av undervisningsplaner för skilda industrier och yrken;
- d) tekniskt bistånd till organisationer och företag, som anordna utbildning;
- e) ekonomiskt bistånd till sådana organisationer och företag.

37. 1) Offentliga myndigheters ansvar för utbildningen av vuxna bör klart definieras.

2) Sådant ansvar bör åvila

- a) en enda myndighet eller
- b) flera myndigheter, vilkas verksamhet bör nära samordnas.

38. Ett nära och fortlöpande samarbete bör upprätthållas mellan den offentliga arbetsförmedlingen, yrkesutbildningsorganen och berörda arbetsgivar- och arbetarorganisationer, särskilt såvitt avser rekryteringen av vuxna för utbildning och deras arbetsplacering vid utbildningens slut.

39. 1) Yrkesutbildningen bör utvecklas med hjälp av rådgivande nämnder, som allt efter behovet upprättats på det nationella, regionala och lokala planet och som innesluta representanter för berörda myndigheter och organ, däri inbegripna arbetsgivar- och arbetarorganisationer.

2) Nämnderna i fråga böra hava att giva råd, i synnerhet

- a) på det nationella planet beträffande uppdragandet av riktlinjer och upprättandet av planer för utbildningen av vuxna;
- b) på det regionala och lokala planet beträffande genomförandet av de åtgärder, som beslutats på det nationella planet, dessas anpassning till regionala och lokala förhållanden samt samordnandet av regional och lokal verksamhet.

40. 1) Vederbörande myndighet bör främja upprättandet av rådgivande industrinämnder med uppgift att medverka vid genomförandet av planerna för utbildning av vuxna inom den industri, som de representera.

2) Åtgärder böra vidtagas för att tillse, att arbetsgivar- och arbetarorganisationer medverka vid genomförandet av planerna för utbildningen av vuxna, till exempel genom att deras representanter med verkställande eller rådgivande uppgifter ingå i de organ, som handha ledningen av skolor eller institutioner för utbildning av vuxna eller övervaka den tekniska delen av dessa skolors verksamhet.

3) Vederbörande myndighet bör uppmuntra arbetsgivare att samarbeta med representanter för de anställda arbetarna vid genomförandet av utbildningsplanerna i företaget.

VII. Internationellt samarbete vid yrkesutbildning för vuxna.

41. 1) Medlemsstaterna böra, i den mån så är erforderligt och möjligt samt, såvitt önskemål därom framställes, under medverkan av Internationella arbetsbyrån, samverka i fråga om åtgärder för att främja yrkesutbildning för vuxna.

2) Sådan samverkan bör innefatta åtgärder, om vilka de berörda länderna ömsesidigt böra överenskomma för att främja yrkesutbildningen, såsom exempelvis

- a) tillhandahållande inom ett land av utbildning för därtill uttagna personer från ett annat land för att bereda dessa personer tillfälle att förvärva sådan färdighet och erfarenhet, som icke står till buds i hemlandet;
- b) utlåning av experter från ett land till ett annat för att bistå med att organisera yrkesutbildningen;
- c) utarbetande och tillhandahållande av handböcker och annan lämplig materiel för yrkesutbildning;
- d) utbyte av kvalificerad personal samt
- e) systematiskt utbyte av informationer i utbildningsfrågor.

*Bilaga B.***Resolutioner.**

- I. Resolution angående åtgärder mot arbetslöshet.
- II. Resolution angående utvidgning av den obligatoriska undervisning en samt åtgärder för anordnande av undervisning för vuxna.
- III. Resolution angående regionala konferenser.
- IV. Resolution angående internationella åtgärder rörande sociala och arbetsproblem inom jordbruket.
- V. Resolution angående skydd för egendom tillhörig arbetsgivar- och arbetarorganisationer.
- VI. Resolution angående upphörande av individuella arbetsavtal och i samband därmed stående frågor.
- VII. Resolution angående uppförande på dagordningen för nästa allmänna konferenssammanträde av frågan om metoder för fastställande av minimilöner inom jordbruket.
- VIII. Resolution angående uppförande på dagordningen för nästa allmänna konferenssammanträde av frågan om förhållandet mellan arbetsgivare och arbetare, innefattande kollektivavtal samt frivillig förlikning och skiljedom.
- IX. Resolution angående uppförande på dagordningen för nästa allmänna konferenssammanträde av frågan om samverkan mellan offentliga myndigheter samt arbetsgivarnas och arbetarnas organisationer.
- X. Resolution angående uppförande på dagordningen för nästa allmänna konferenssammanträde av frågan om lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde.
- XI. Resolution angående beviljande av medlemskap för republiken Indonesiens förenta stater i Internationella arbetsorganisationen.
- XII. Resolution angående beviljande av medlemskap för Viet-Nam i Internationella arbetsorganisationen.
- XIII. Resolution angående upprättandet av en undersöknings- och förlikningskommission för frågor rörande föreningsfrihet.
- XIV. Resolution angående antagande av budget för 33:e budgetåret (1951) och angående fördelning av utgifterna på olika medlemsstater för samma år.
- XV. Resolution angående åtgärder för finansiering av utvidgningen av Internationella arbetsbyråns byggnad i Genève.
- XVI. Resolution angående Internationella arbetsorganisationens bidrag till arbetsbyråns tjänstepensionsfond avseende år 1951.
- XVII. Resolution angående återval av ledamöter i Internationella arbetsbyråns tjänstepensionskassas styrelse.
- XVIII. Resolution angående val av ledamöter i Internationella arbetsbyråns tjänstepensionskommitté (Förenta Nationernas gemensamma pensionsfond).
- XIX. Resolution angående utseende av ledamöter och ställföreträdande ledamöter i den administrativa domstolen.